

ZENTA és VIDÉKE

HELYI ÉS VIDÉKI KÖZÉRDEKŰ HETI KÖZLÖNY.

Szerkesztői helyiség:

Kigyó utca, 262 szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt — Félévre 2 frt — Negyedévre 1 frt
Egyes szám ára 10 kr
Hirdetési díjak: Egész oldal 20 frt — Fél oldal 10 frt
50 kr — Negyed oldal 5 frt 50 kr
Bélyégdíj minden hirdetés után 30 kr.

Kiadói hivatal:

Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová a előfizetések és hirdetések intézendők és ezek díjai fizetendők
NYILTÉR PETIT SORA 15 KRAJČZAK.

Zenta, 1890. aug. 1.

A királyleány násza.

A „magyar királykisasszony“ csütörtökön, jul. 4-én lépett oltár elé s fogadott örök hűséget fenséges vőlegényének, Ferencz Salvator főhercegnek.

A mindenható Isten jelen volt e menyegzőnél! . . .

És a hol két szerető szív találkozása mellett két diademos fő esküdött örök hűséget: ott Istenen kívül még a nép is jelen volt. S a népek millióinak ajka sutogta utána az áldást, mely az oltárról elhangzott.

Nagy távol a menyország. De a hű szerelem, az igaz családi boldogság lehozza azt a földre, ez a menyország vegye körül a fenséges ifju hitvestársakat? E menyországot kívánja nekik a Nép! megadja az Isten: — megtartja saját szívük.

Bár elszakad a népkedvelte király leány hazánktól, a szeretet láncza mely őt hozzánk kötötte, nem szakad el soha! . . .

Élettörténete rövid szó legyen: „boldog volt! — szeretett!!!“

Bizottsági javaslat.

Zenta közs. elemi népiskoláinak szaporítása tárgyában.

A f. é. július hó 20. tartott polg. közs. iskolaszék gyűlése kebeléből egy bizottságot küldött, mely az elemi népiskolák szaporítása iránt teendő javaslatokkal lett megbízva. — E bizottság munkálkodásában nemcsak mindenre kiterjedő

lelkiismeretes jóakarattal járt el, hanem a rá bízott feladatot egyszersmind eléggé nemdicsérhető, ügybuzgó gyorsasággal oldotta meg.

Ezen nagybecsű javaslatot — a közérdekelt ségen kívül — lapunkban egész terjedelmében főleg azért is közöljük, mert épen a „Zenta és Vidék“-től indult meg legutóbb az a mozgalom, mely — minden más közs. tanintézet fejlesztése előtt — legelső sorban az elemi népiskolák szaporítását sürgette erőlyesen és kitartóan.

Az új népiskolai osztályok felállítását kérelmező 86 szülő megnyugtatóra, de meg az összlakosság öröme is, még csak annyit jegyzünk meg, mikép e javaslatot — melyet az iskolaszék egyhangulag elfogadva, azt a városi képviselő-höz felterjeszteni határozott, — emberi számítás szerint az augusztus hóban tartandó városi közgyűlésen ugyancsak egyértelműleg szentesítést fog nyerni, és úgy már az 1890/91. iskolai évben azok a visszás, mélyen elszomorító állapotok, melyek a zentai közs. elemi népiskolákban a múltmöttség folytán 10 éven keresztül uralkodtak.

Maga a javaslat szóról-szóra a következő:

Tekintetes iskolaszék!

Alólirott bizottság a tek. iskolaszék f. hó 20-án tartott ülésének egyik határozatával megbízott, hogy alapos tanulmánya tárgyává tegye városunk népoktatási állapotát s ennek az 1868. évi 38. t. cz. szellemében való rendezését illetőleg, kimerítő javaslatot készítsen.

A bizottság ezen határozatból kifolyólag f. hó 22-én összeült s mielőtt e részletes munkálatba bocsátkozott volna, munkaprogramját általánosságban a következő pontokba foglalta:

Ami nap délután, melyen teendőimet elvégeztem, haza is akartam utazni. De szerencsétlen végtetem, mely együtt született velem, úgy akarta, hogy a vonatról lekésem. Nem volt mit tennem, mint elhatároznom magamat az éj ott töltésére.

A jótékony nőgyelet Anna-bálja — a nőgyeletek mindenütt jótékonyak — épen ez este tartott meg. Elhatároztam, hogy időm könnyebb eltöltésére céljából felkeresem a bált. A gyertyák libegő fénye, a változatos tarkaságu ruhák suhogása, az ékszerek csillogása, a nyüzsgőmozgó emberáradat, nyújt annyi szórakozást, a mennyi az idő észrevétlen eltűnésére szükséges.

Kilencz óra felé a nyári szinkörből átalakított bálterembe léptem. A terem már meglehetősen telve volt. Ifju leánykák, kiknek rózsza szinnel van az arcukra írva, hogy ma vannak először bálban. A kissé komolyabbak már félénken sűtik le szemeket. Ők tudják, hogy nem illik a fiatal embert provokálni. Egészen más véleményen vannak a 7—8 farsang valamennyi bálját végigtánczolt hölgyek. Kihívó tekintettel defilíroznak el az ifjak csapata előtt, a mely a terem közepén táboroz, szemtelen, de megengedett pillantásokkal fixirozva a hölgykoszorút.

Letelepdedtem az egyik sarokba és valószínűleg itt is viradtam volna meg, ha egy bájos jelenség annyira el nem ragad, hogy kénytelen voltam közelébb húzódni hozzá. Mintegy 17—18

1. Megállapítandónak véli a város területén az iskolába járó és nem járó tanulók számát.

2. Hány osztályra volna még szükség, hogy az iskolába nemjárá tankötelesek a megfelelő iskolai nevelés-oktatásban részesíthetők legyenek?

3. Az iskolába járók száma miként oszlik meg az egyes osztályok között?

4. A törvény rendelkezései, az iskolai egészségügy és a sikeres nevelés-oktatás szempontjából elégségesek-e a meglévő népiskolai osztályok a tényleg iskolába járó tankötelesek befogadására?

5. Ha nem elégségesek, mi módon véli a bizottság a tanulók létszámának osztályonként való reductióját?

6. Mik volnának még azon legszükségesebb intézkedések, melyek az iskolai egészségügy javulását s a taneredmény fokozását eredményeznék?

A bizottság a részletes munkálatba bocsátkozva tárgyalás alá vette az 1-ső pontot.

Hiteles adatokból constatáltatott, hogy Zenta város területén az 1889—90. tanévben a tankötelesek száma volt . 4743, ezek közül a közs. polgári és elemi iskolákba járt a 100 idegen leszámításával 2647 a g. kel. felek. iskolába járt 160 a közs. gymnasiumba . . . 95 az ipariskolába . . . 160 = 3062; ezeket levonva a tankötelesek számából kiténik, hogy . . . 1681, vagyis a tankötelesek 35%-a iskolába

TÁRCZA.

Egy Anna bál.*

— Novellette —

No tessék, nem elég, hogy a farsangon nincs az embernek semmi nyugta, még nyár közepén se hagyják bekében a meghívókkal. Ime itt a meghívó az Anna-bálra!

És még hozzá az Anna-bálra!

Nem én. Semmi körülmények közt se megyek el. Nem azért mintha nagy ellenszenvet éreznék az Annák iránt . . . Au contraire! Nem azért, hanem —

Hanem ezt nem lehet csak úgy hirtelenében elmondani. Vissza kell idéznem emlékezetembe az egész históriát, mely már-már feledésbe ment, annál inkább, mert magam is akartam.

De ez az Anna-báli meghívó újra eszembe hozza az egészet. Tessék csak meghalgnai!

Egy éve most. Hivatalos ügyek tartottak M . . . n, az alföld egyik legjelentékenyebb városkájában és a hivatalos buzgóság annyira elfogott, hogy nem vettem időt magamnak egy uri embernek is bemutatkozni.

* A „Magyar Szemle“, e jelesen szerkesztett szépirodalmi folyóirat 30 füzetéből.

ellen.

tiszta állapot-
r is mindenütt

in készítő s
és, azanyer, s
szabályos Elis-
1 50 kr.

szvedáli ál-
balzsam“ min-
KONA élet-
ga 250III.“
ide nyomott

B
k József úr
alzsamból.
e s“.

nyedések ellen
üléskor, kele
örömféregnél
nál stb. Min-
hol már ge-
kigyógyítja

s, mindenkit
esz készítő,
sználati uta-
ide nyomott

t által leg-
g visszanyu-

tz,

de

er szabad.

leteiket,
yemes
rak mellett.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.
Hazánk legkedveltebb

egyáltalán nem járt. — Ennél szomorubb adatot hazáknak talán a legszegényebb községe sem mutat fel.

Ad. 2. pont. Egy osztály létszámát a törvény által megállapított maximumban, vagyis 80-ban véve fel, 1681: 80=21, vagy is még huszonegy osztály volna felállítandó csak azon tankötelesek számára, kik egyáltalán iskolába nem járnak.

Ad. 3. pont. Most lássuk a tényleges állapotot, vagyis hogy a tényleg iskolába járók száma mennyi egyik-másik osztályba? A mult tanévben:

Szupics Mártonnál volt . . .	230
Szekfü Ferencznél (Felsőhegy)	185
Ollay Marinál	155
Forray Ferencznél	148
Csatóczy Apollóniánál . . .	136
Árvay Lajosnál	133
Bakody Mártonnál	120
Bakay Alajosnál	115
Fülöp Antóniánál	100
Lebák Emiliánál	97
Hagyó Emiliánál	90
Harsányi Jánosnál	89

vagyis 12 osztályban volt összesen **1598** tanuló.

Ad. 4. pont. A fennebb elősorolt létszámok mellett lehet-e a mi iskoláinkban normális egészségügyi viszonyokról szó? Iskola-e az olyan, melyben 80 legfeljebb 100 tanítványra hely, s mégis kénytelen 150, 160, 180, 230 tanítványt befogadni? Ezek t. iskolaszék nem iskolák, hanem testileg és szellemileg elnyomóító gyermek-menedék házak. Keserű ironiája ez a modern népiskolának, melynek még a műveltség legalantibb fokán levő népek által is elismert célja az, hogy egészséges, munkás és értelmes polgárokat neveljen a hazának.

Nem a túltömöttség oka-e annak, hogy nálunk az első osztályokat 2—4 éven át kénytelen látogatni a tanuló, ha a felsőbb osztályokba el akar jutni? Minő fogalmat szerezhet a népiskoláink értesítőjét figyelemmel lapozó szakember tanügyi állapotainkról, midőn hiteles adatokkal igazolva látja, hogy Zentán a városban 14 osztály alig képes egy fiú és egy leány IV. osztálynak évenként tanulókat képezni? Ez az állapot tek. iskolaszék tarthatatlan;

egy napot töltök itt, annál is inkább, mert a mama is kijelentette, hogy másnapra igen szívesen lát-nak ebédre.

A fő-ut legcsinosabb házában lakott Cserjés városkapitány. A jobb szárnyat lakása foglalta el, a balszárnyon a kapitányi hivatal volt berendezve.

Ugy véltem, hogy az illem megkívánja, hogy az apának is bemutatassam magam. Beléptem hát a hivatalba.

Mintegy 50 éves jóképű ur volt az öreg Cserjés. Arczán a szigorúság kifejezése mellett ott ült a szívjóság is, de láttam, hogy beléptemkor ez öreg homloka egyszerre ránczba borult.

— Alázatos szolgálja! Cserváry Alfréd vagyok, ügyvédjelölt. Kivántam tiszteletem tenni Cserjés úrnál, miután kedves nejével és leányával már tegnap volt szerencsém megismerkedni.

A kapitány felemelkedett. Tetőtől talpig végig nézett, azután kezeit zsebébe dugva, egészen közel jött hozzám.

— Uram — szólt aztán — önben vagy a szerencséje feletti elbizakodottság, vagy a szemtelenség nagyobb. Hogy ön az én házámba is be fog tolni, annyi szemtelenséget és vakmerőséget még a legmegrögzöttebb gonosztevőtől sem teteleztet volna fel.

Ereztem, hogy az első pillanatra elsápadtam. Majd vérem minden cseppje arczomba tódult és

ezen egy perczig sem késlekedve haladéktalanul segitenünk kell; ne várjuk be azt, hogy a népoktatási törvény ignorálásából származó szánalmas tanügyi állapotainkról a kormány tudomást szerezzen az a kormány, mely gymnasiumunk, polgári leányiskolánk és ipariskolánk rendezettségéből következően városi közönségünk áldozat-készségéről a legkedvezőbb véleményt táplálja. Ezt nem szabad egy oly város közönségének bevárni, mely három, illetőleg két évtizeddel ezelőtt oly lángoló lelkesedéssel karolta fel a szent ügyet! A tanügyet.

Kimutattuk a 3. pontban, hogy 12 elemi osztályban, ugyanannyi tanító vezetése alatt 1598 tanuló részesül nevelés-oktatásban. A maximális 80 létszám mellett maradvá, lássuk most: hány osztálynak adna e 12 osztály létszáma elegendő népességet. — 1598-at elosztva 80-nal kijön 20, tehát még 8 osztály népessége kerülne ki a fenti 1598 létszámból.

Ad. 5. pont. A fenti pontban hiteles adatokkal kimutattuk, hogy még 8 új osztály felállítására volna szükséges a tényleg iskolába járó tanulók befogadására s még ezen esetben is mindenikben megvolna a maximalis 80 létszám. A bizottság azonban — szemelött tartva a város korlátolt anyagi helyzetét, továbbá az iskolaszéknek azon jogát, hogy a legvégső esetben ideiglenesen megengedheti, miszerint egy osztályban a maximalis létszámon felül 10—15-tel több tanítvány is nyerhessen oktatást, Feltéve, hogy ezen intézkedés az egészségügyi tekintetekkel egyáltalán nem ellenkezik: — Egyelőre csak 7 osztály haladéktalan fellállítását javasolja és pedig: az újjvárosi iskolánál egy fiú I. és leány I. osztályt; a felsővárosban a legvégső ház-soron egy I. II. vegyes fiúosztályt; a belvárosban egy fiú III. és egy leány III. osztályt, az alsó városban a Szeli-féle ovoda körül egy I. II. egyesített leány osztályt; végül javasolja a felsőhegyi tanyai iskola szétválasztását, vagyis egy I., II., III. egyesített leány osztály felállítását.

Hogy javaslatunk a legszűkebb határok között mozog, kitűnik abból is, hogy nem elégedtünk meg a törvény által előírt 80 maximalis létszámmal, hanem azon

— Uram! — kiáltám magamon kívül. Tréfát akar velem tizni vagy elvesztette az eszét.

— Csak csendesen fiatal barátom! Megszoktuk már a gonosztevő uraktól, hogy fellázadnak, ha az igazat szemökbe mondják. Hanem hát ez engem nem alterál!

— De uram, mondja csak, nyugodt lelkiismerettel mondja mindezt szemembe?

— A lehető legnyugodtabbal.

— Meg van ön győződve a felől, hogy én gonosztevő vagyok.

— Meg!

— Bebizonyíthatja?

— Azonnal!

Ártatlanságom tudatában, mégis szorongó szívvel vártam a bizonyítékokat, melyek egy szerencsétlen tévedés áldozatává tettek.

— Ön az — szólt átnyujtva egy iratot a kapitány, melyről remegve olvasám: A s . . . i takarékpénztár pénztárnoka Cserváry Alfréd 9000 forint elikkasztása után megszökött. Országos köröztetése elrendeltetett.

A személyleírás legnagyobb rémületemre egészen reám illt. Beláttam, hogy itt másképp nem menekülhetek, ha csak inkognitómát fel nem fedezem.

— Uram — kiáltám — én nem vagyok Cserváry Alfréd.

tulterjeszkedtünk; figyelmen kívül hagytuk az 1-ső pontban hiteles adatokkal kimutatott 1681 tankötelet, kik egyáltalán nem részesülnek oktatásban; nem vettük figyelembe a Bakay Alajos-féle rozzant, egészségtelen iskolát; nem sürgettük a nyomorult bérhelyiségekben lévő 5 tanyai iskolát, pedig mind ezek felépítése csaknem egy év tized óta minden évben szerepelt a városi költségvetésben.

Mellőztük pedig mindezeket azért, hogy a tek. iskolaszék és városi közönség a képzelhető legszűkebb határok közé szorított s csak is a legszükségesebbekre, a haladéktalanul s mulhatlanul létesítendőkre kiterjeszkedő javaslatunkat a legesekélyebb ellenmondás nélkül elfogadhassa.

Végül felkérjük a tek. elnökséget, hogy az iskolaszék haladéktalanul összehívni, e javaslatunkat előterjeszteni s elfogadás után azonnal a tek. városi tanácshoz áttenni kegyeskedjék, hogy még a jövő hó elején tartandó városi közgyűlésen tárgyalható legyen. Az ügy sürgősségét indokolja az a körülmény, hogy a szept. hó 1-én kezdetét veendő tanévre még legyen legalább két vagy három heti idő a javasolt új tanítói állásoknak nyilvános pályázat útján való betöltésére a szükséges helyiségek átalakítására, kibérelésére és felszerelésére.

Zentán, 1890. jul. hó 22.

Lebák Ferencz,

biz. jegyző.

Zsarkó Antal,

biz. tag.

Czehe Győző,

biz. tag.

Appel Ede,

biz. elnök.

Mester Lajos,

biz. tag.

Kozits István,

biz. tag.

Zsarkó Antal.

† 1890. jul. 31.

Julius hó 29-én mult 25 éve annak, hogy Zsarkó Antal — most már: volt — zentai kir. közigazgató BBodrogh megye törvényhatóságának tagja, városi képviselő gymn. biz. elnök, i-kolászéki és iparskolai biz. tag, stb. stb. volt életpárját nemeskéri Kiss Erzsébet urnót oltárhoz vezette. Az összegyűlt család és a közel álló jóbarátok serege e jubiláló napot örömteli vígsággal ülték meg a késő éji órákban is édes kedv zaja töltötte be a vendégszerető uri ház termeit. . . . És reá harmadnapra . . . az öröm örömmé . . . keserű könyzaporra változott . . . Zsarkó Antal volt — és nincs többé! . . . Még a családi ünnepek estjén lett keveset rosszul, vissza vonult

hogy Cserváry Alfréd. De ha nem is mondta volna, a személyleírás teljesen ráillik, és én így is, úgy is kénytelen lettem volna önt elfogatni.

— Elfogatni, engem?

— Nos s ebben ön valami különöset lát?

— De uram, hisz én nem vagyok Cserváry Alfréd. Az én nevem Bagó Szepe, végzett jogász vagyok és hivatalos kiküldetésben vagyok itt! — hadartam kétségbeesetten.

— Lárifári. Az ilyen mentegetőzéseknek semmi értelmük. Ön vétkezett, most bűnhődjék. További intézkedésig ön fogoly marad!

— Uram — kiáltám végleg elkeseredve — hát egészen tönkre akarja tenni hírnevem. A nélkül, hogy meg volna győződve vétkeiségerőrl, el akar csukadni és ezzel elzárni a tisztességes társaságtól?

Az öreg nem is hallgatott reám. Megfogalmazta a sürgönyt és rögtön el is küldte S . . . re. Aztán egy másik városi szolgát hivatott be.

— Vezesse ez urat a rendőrszobába! Talán még ma este eltolonozoljuk!

Szédülni kezdtem. Ha szerencsés véletlen nem segít rajtam, úgy tönkre vagyok téve.

— Kapitány ur — kiáltám — felelőssé teszem önt eljárása minden következményeiért. Tudom, hogy igazságom a legrövidebb idő alatt kiderül.

11 óra tájban szobájába pihenni. A rosszlétnek azonban nem tulajdonított senki, semmi fontosságot, még maga a megboldogult sem. Azt hitte, a jelen volt háziorvos is, hogy a baj egyszerű futó-baj, mely felejtethetetlen kir. közjegyzőnek az utóbbi években gyakran meg-meg lepték. Másnap a betegség azonban már egész komoly jellegűt öltött s az orvos agyszélütést constatált . . . Hiába volt ezután minden kísérlet . . . július 1-én, d. e. 9 órakor 52 éves korában a lélek elköltözött porhüvelyéből, az a lélek, kinél jobb és nemesebb aligha találkozik e mostani sivar világban . . . A hirtelen jött gyászeset és az ebből eredő lelki fájdalom még sokkal inkább összeszorítja keblünket, hogy sem az elköltözött nagybecsű örök emléket kellőképp méltatni tudhatnók . . .

Béke poraira, áldás emlékére!

Vidéki levelezés.

Mohol, július 30-án.

A moholi puccs-fuccs!

Bizva bizván a tek. szerkesztő ur önállóságában és igazságérzetében, hiszem, hogy ezen pársor írásmat minden kihagyás nélkül lesz szíves becses lapjában közzétenni.

Ha községünk társadalmi összhangját, a békes egyetértést nem tekintett volna, e soroknak már egy évvel ezelőtt kellek volna napvilágot látni, mert már akkor is rothadt valami — a moholi bíró kancelláriájában.

De hát vigye manó, gondoltam, nekem sem ingem sem gallérom. Ha moholi polgártársaimnak ugyanis jó, nekem is jó.

Most azonban községem jó hírneve érdekében a további hallgatást bűnnök tartanám. Mért, mikor az Ofner-féle „sok hű-hó semmiért” már úgyis át van adva a nyilvánosságnak, el kell hogy mondjam mindazt, mit kedves községem iránt érzett tisztos kötelelességérzet velem kimondatni készlet.

Mindenek előtt is a' mondó vagyok, mikép Mohol tulajdonképen akkor fogta meg a maga eszmadiáját, midőn bírójának — zsidót választott. Én ugyan nem vagyok antisemita, (? Szerk.) de azt kerekén kimondom, hogy egy politikai község fejének, még mainapság sem szabadna — zsidót választani. Hiába, (engedelmet kérek az őszinte beszédért) már az ugy van, hogy a zsidó, legyene az illető „bóher” tolszedő, vagy földes ur, nem bírja levethőzni azt az anyagiás önzést, azt a mindenáron való szereplési vágyat, azt a (legtöbbször) kiállhatatlan hányasvetiséget, azt az ildomtalan arroganciát s hitsorsosainak tulongtul becézgetését, mely fajával születik, és áthatlan, mint a szerb túsók.

Ofner zsidó, — ergo: szerepelni kíván, nagy zsidópártoló és hányasveti becsületes.

Hogy én nekem itt mindenben igazam van, majd töviről-heggyire bebizonyítom.

Kezdjük a dolgot 1886-tól. Mit esimált többek között ez a nagy néparát, Ofner Lipót, a ki annyiszor hangoztatta a község iránt érzett önzetlen szeretetét, hogy utóljára mindenki azt hitte ökelmiről, hogy lelkiülete — fenéki tejfő! Hát, volt a bíró urannak — mint girálónak — egy váltója a pénztárban 1000 forintból, bizonyos földhaszonbérlet fejében. Ezt a váltót Ofner kicsalta a pénztárostól, s midőn az újváltót elhozta, arról már hiányzott az ő névalírása, mely nélkül pedig a váltó egy fatátkát sem ér, mert a másik két (zsidó) aláírónak semmije sem volt és csupán azért kapták meg a nagy bérletet, mert id. Ofner

öreg közönyösen bontogatta fel a leveleket, de hirtelen, mintha kigyó csípte volna meg, felugrott és mereven bámult az előtte fekvő papírra. Aztán oly mozdulatlan rohant felém, mintha torokon akart volna ragadni.

— Bagó ur! meg tud-e nekem bocsátani? — kiáltá kezét nyujtva.

Örömem túladásában csaknem keblére borultam az öregnek.

— Ugy e, hogy igazam volt?

— Igaza. A valódi Cserváryt tegnap fogták el Bocsásson meg édes barátom! Ugy-e ön éhes? Jöjjön, menjük ebédelni. Családom örvendeni fog. Nem lehet tudni. . . .

Visszanyertem hidegvéremet. A kapitány egészen megtörve állott előttem. Ha szigorubban lépek fel ellene, menten megfűti a guta.

— Köszönöm uram, csaknem jóllaktam! Még a déli vonattal elutaztam.

*

Hát kérem, érdemes nekem elmenni az Anna-bárra? Száz Annáért se.

De egyért igen!

Aszódi.

Lipót szerepelt a váltón, mint kezés. Ravasz-sággal kibujván a jótállás alól, a váltó ma is érték-telen papirus.

Vajjon a „dubiosus váltók”-nál a megyétől kiküldött számvizsgáló bizottságnak megmagyarázta-e bíró uram az ő girans váltójának a történetét is? Kötve hiszem. Ebből az esetből én nem Mohol iránt érzett szeretetet, hanem egy nagy lelketlen önzést olvashatok ki, a min nem is esodálkozom, midőn tudom, hogy Ofner zsidó.

Külömben Ofneria nézve eléggé jellemző a moholi sikkasztások végett kiküldött megyei vizsgáló bizottságnak befejezett működése, a hol is be igazoltatott az, hogy:

1-ször az Ofner bíró által világgá bocsájtott „árvatári hiányok és rendtelenségek” 99%-a légből kapott ez-telen gyanúsítások láncolata;

2-or a szegény alapnál hirdetett lárma mindössze 25 frt 23 krajczáryi hiányt tüntetett fel, mely azonnal pótolva lett;

3-or a közpénztárból nem hogy hiányzott volna valamelyes összeg, de abban 121 frt többlet (a pénztáros tulajdona volt) találtatott, mely a közpénztárba utalványoztatott be, ellenben beigazoltatott az az Ofner bíró által fel nem jelenített tényálladék, hogy

4-or az Ofner Lipót, közs. bíró által kezelt 56 ezer forintos „iskolai alap” a legképzelműbb rendtelenségben selylődött, melyről sem főkönyv, sem napló években kereszttől nem vezetettett, hol a kötvények halomra hányva, össze vissza kuszálva heverték, melyekből két drb. 200—200 frt ért. kötvény s ezeken kívül 194 frt készpénz hiányzott;

5-ör constatáltatott végül az, hogy Ofner a zsidó bíró, a közs. képviselő tudta és felhatalmazása nélkül az árvatári tartozások kötelezvényeit, Stein, Engelmann, Flesch és Huber ügyvédeknek adta ki behajtás végett.

A most felsoroltak kétségen kívül beigazolják talán azt, a mit én fentebb mondtam, t. i. hogy község bírójának nem való a zsidó.

Nagyon bőlesen c-elekednek azért községem képviselőtestülete, ha a moholi bíró ostoba viselkedése után, Ofner Lipót zsidó bírónak egyhangulag — bizalmatlanságot szavazna s ezzel talpára utilapot kötné.

Egy községet, saját birájának, csupán szereplési viselkedéséből az ország megbotránkozásának, tenni ki, megbocsáthatlan vétek az illetőre, örökös szennyfolt.

Ily ember a község élén tovább nem maradhat! Ezt parancsolja Moholnak a tisztesség, ezt a községnek jövő jó hírneve.

Ezt óhajtottam moholi keresztény polgártársaimnak mondani.

Krónikás.

(Nehogy bemünkét tiszt. munkatársunk gyávasággal, kiskorussággal, vagy tudja Isten mivel, mivel ne vadjoljon, közöltük e cikket szóról-szóra ugy, miként az beküldve lett, habár — nyíltan kijelentjük — annak minden passusával egyet nem érthetünk. — Szerk.)

Helyi és vidéki hírek.

Családi körülményeim folytán Zentáról huzamosabb ideig távol lenni kénytelen, lapom augusztus havi egybeállítását helybeli tisztelt barátaim szíveskedtek magukra vállalni. S midőn ezt, vidéki érdemes munkatársaimnak tudomására hozni szerencsém van, egyben szívesen kérem őket, mikép távollétem ideje alatt is a „Zenta és Vidék”-t további becses munkálkodásaikkal istápolni kegyeskedjenek.

Harsányi János.

fel. szerkesztő.

— Az őrangyal. Barsi István (sütőgőző) és felesége hétfőn egészen nyugodtan mentek ki a hetipiacra. Két éves Anca kis leányukit aludva hagyták otthon, azt híven, mikorára gyermekük föl kél, az időre ők már otthon lesznek. A kis lány azonban aznap korábban kelt fel s ment egyenesen ki az udvarra játszani. Véletlenül a kuthoz került, mely káva nélkül disztelenkedett az udvaron. Csupán egy darab deszkával volt letakarva, melynek tetején a vízihordó abranicza feküdt. Annuska rálépet a kut fedő deszkára, és megbillent alatta és ő beleesett a kutba. Ámde ott volt közel a kisdékek őrangyala. Amint ugyanis a leánykával a deszka felbillent s a gyermek fölvel a kutba esett, a kicsinyke lábszára keresztbe fektetett abranicza kambós végébe csuszapult és ott fenn is akadt. A rémítő sivalkodásra összeszaladtak a szomszédok elég jókor, mert a Ancsit minden nagyobb veszedelem nélkül kiszabadították borzasztó helyzetéből.

— A szórakozott pénztáros. Bogosity József szabadkai részes ember hengeralmunkba e hó 29-én eladott 9 mm. és 83 klg. búzát, mázsáját 6 frt 90 krért számítva. A pénztárnok a két számot összetéveszté s az embernek 9 frt

mulva jött rá a tévedésre. Szaladt is rögtön a rendőrségre, a honnan mindjárt a helybeli keres-mákba indult a keresni Bogosity Jósát. Nem volt akkora az már sehol Zentán, mert élén a gynaperel, sietett ellisztelni. Erre Varga Károly külbiztosunk kocsi-ba fogatott s nyomról-nyomra követte, végre este fél Sándorban fel is találta a keresetett, ki eleinte mindent tagadott ugyan, de mikor az ügyes rendőrbiztos kukoricza-szemek-vel megszámloltatta a Jókít, hogy 6 m. 86 klg. búzáért per 6 frt 90 krjával mennyi dukál, s viszont ezután a megmegtisztatás alkalmával a fölösleges bankok előltnedezték a vászon er-szényből. — mit volt mit tenni a szegény ember-nek, biz az kivallotta, hogy neki a „kaczér ur” többet adott remélt összegnél. Jól teszi tehát a „kaczér ur”, ha máskor, — midőn t. i. fizet nem lesz — szórakozott.

— Gyászjelentés. Boldogult Zsarkó Antal haláláról, a gyászoló család következő jelentést adott ki: Alulírottak mély fájdalommal jelentik a felejtethetetlen férj, a szerető apának Zsarkó Antal zentai kir. közjegyzőnek élete 52 évében a mai aapon d. előtti 8 és fél órakor az utolsó kenet fel-velele után történt elhunytát. Béke lengjen porai felett! A boldogult hült tetemei augusztus hó 1-én d. e. 10 órakor fognak a családi sírhelyen örök nyugalomra tetetni. Zentán, 1890. július hó 31. Özv. Zsarkó Antalné Nemeskéri Kiss Erzsébet. Gyermekai: Zsarkó Hajnalka Faragó Ödön. Zsarkó Antal. Zsarkó Erzsike. Vejei: Salamon Dénes. Faragó Ödön. A zentai önk. tűzoltó század, mely nek az elhunyt sok éven át teljes és tényleges, leköszöntése óta pedig tiszteletbeli főparancsnoka volt szintén adott ki külön gyászjelentést.

— Iskolaszéki határozatok. 1) Az el. nép-iskolák szaporítását tárgyaló bizottsági javaslat — egyhangulag elfogadtatott. 2) Polgári leány-iskola segédtanítói — szavazat-többséggel mind a hárman rendes tanítónökké ajánlatni határozatott. 3) A vizsgálónökök jövőben le-endő rendezése fölötti intézkedés — a napirendről levételt.

— Szerencsétlenség. Tisztelendő Pendl Adorján, ókanizsai káplán múlt vasárnap estefelé ki-ment puskázni. A mint a tiszai védőtőlésen haza felé ballagott, véletlenül megcsuszott, elesett és ballábszára eltörtött. Bizony-bizony, ha a tisztelendő az Ur napján odahaza brevárímat olvasgatta volna, nem kellene most az ágyat nyomnia.

— Telephon — Csókán. Mi a kő?! — kérdeheti egyik-másik tiszt. olvasónk. Az bizony valóságos telephon még pedig — Csókán. Az új földes-urak kastélyaikat telephonnal kötik össze valamenyi majorsággal. Hogy ez mire, vagy mi ellen lesz jó? — ők mondják meg.

— Fiatál gyilkos. Jázován a múlt héten két gyermek játszadozott együtt az utca porában. Egyik 6 a másik 4 éves, valamiért a két fuicska egymással összevesztett s elkezdtek egymást ütni. A nagyobbiknál egy régi kalmár suly, mérleg volt, melylyel, verekedés közben oly erősen csapta föbe négy éves játszótársát, hogy ez nyomban — meghalt. Edes anyja holtan vitte haza ölében az utcáról.

— A IV. egyetemes tanítógyűlésen részve-vők elszállásolása. Hogy az elszállásoló bizottság minél előbb beoszthassa a tagokat a rendelkezésre álló lakásokra, s hogy minél előbb tudósíthassa azokat leendő lakásuk felől, ezennel fölhívja az ér-dekelteket, hogy H a j ó s Mihály titkárt (V., Sze-mere utcai iskola) augusztus 5-ig tudósítsák, hogy az alább megnevezett helyek közül melyikbe kíván-nak elszállásoltatni. A dunántúli képezdekből vég-zettek a Grf. Károlyi utcai iskolában, az erdélyi és tiszántúliak a Lónyay u. iskolában, a dunán- és tiszáninneniek az érsek u. iskolában, a pest-me-gyeiek pedig a Bezerédy u. iskolában fognak in-gyen szállást kapni — Tudósítsák továbbá arról is, vajjon honapos szobában — és pedig egy ágygyal-e vagy kettő el — óhajtanak szállást. A szobák ára 80 kr., két ágygyal 1 frt, melynek felét a rendező bizottság fődzi. felét az illetők tartoznak fizetni. Az elszállásoló bizottság.

— Halálozás. Ifj. Czirfusz Ferencz, okl. gyógyszerész, f. hó 31-én esti 8 órakor, 28 éves korában elhalt. Nyugodjék békével.

— Halálos szerencsétlenség. Csikós Piros, 16 éves ókanizsai leány, egyik határmenti szálláson a cseplőgép mellett napszámában dolgozott. Múlt csütörtökön véletlenség folytán beesett a működésben levő gép dobjába, a hol oly iszonyu sebeket kapott, hogy a szegény gyermek pár óra múltán kiszervenedett.

— Gyermek-színház. A Scheinberger Dago-bert és Schvarcz Sándor család gyermekei szom-baton d. u. jótékonycéhra házias műkedvelői elő-dást rendeztek. Példa lehetne ez többekre nézve, azokra t. i. kik a szűn-napokat haszontalan sem-mitevéésre, kóborlásra, vagy még ezeknél is ros-zsabb dolgokra fordítják.

— Fölmentés a büjt alól. Minthogy Nagyholdogasszony napja az idén pénteki napra esik, XIII. Leó pápa megengedte, hogy a hivek e nap-on hus étellel táplálkozhassanak. Mevária azon-

laskép háromszor elmondják. Sokan lesznek-e akik teljesítik?? (Köve hisszük! — Szedő gyerek!)

— **Nőnevelés.** Ő Eminenciája a kalocsai érsek nőzárda leánynevelő intézetébe a Kunszt-féle alapítványi helyre fölvette: Mócsy Erzsébetet (Kalocsa), Mihajlovics Jolánt (Bács), Gyuresek Etelt (Sükösd), Arnold Arankát (B. Almás), Latinovits Terézt (Borsód), Antal Augustát (Szegszárd), Jurkovits Emiliát (N.-Sz.-Miklós), Penz Gizellát (Bezán), továbbá az elemi nőtanító képezdei tanulmányok végét ugyanolyan (Kunszt féle) alapítványi helyre: Radics Jolánt (Zombor), Suchanek Máriát (Rasztina), Keresztény Annát (Szabadka), Ispánovits Etelt (Baja) és Köpping Margitot (Foksó); végül a nőtanítóképezdeben megismeresedett és bentlakással kapcsolatos négy ösztöndíjas helyet pedig Bérczy Gizellának (Budapest), Bellér Irénnek (Zenta), Petrich Máriának (Szabadka) és Ferenczy Teréznek (Zenta),

adományozta. — Ime a zentai polgári leányiskola 4 osztálya történet betetőzése már az I. tanév után két szorgalmas itteni születésű, volt növendékének nyújt alkalmat jövő élet pályájuk (ingyenes) kiképzésére. S ha még megemlítjük azt, mikép a tanintézet e két növendékén kívül a szabadkai állami tanítónőképezdebe lépnek: Nagy Gizella (zentai), Karácsonyi Mari (t.-kanizsai) és Nathanson Mára (t.-kanizsai) volt IV. éves polgári leányiskolai tanulók, ugy e körülmény, míg egyrészt a legfényesebben igazolja polg. létjogosultságát, másrészt ékesen szóló bizonylat arra nézve, hogy ezen iskola modern fejlesztése, igazgatása, tanmenete, stb. legbiztosabb alapra, s legjobb kezébe van fektetve.

— **A szőlő újabb veszedelme.** A fillokszéra pusztításai által erősen megijezdel szőlőinket egy újabb veszélyes ellenség fenyegeti. A betegséget egy „blackrot” nevű gomba okozza, mely a fürtök-

ket támadja meg s pusztítja el s így, a hol fellép, ott az évben nincsen szüret. Nem terjed oly gyorsan, mint a peronospora, de nem is oly könnyen küzdhető le. Legalább hatszor kell permetezni elene a legerősebb 6% rézgálicoldattal s még ekkor sem írható ki gyökeresen, mert a jövő évben újra felléphet. A vész Franciaországban már fellépett. Ugyancsak Franciaországban pusztit nagy mértékben egy egyéb is nevű kis rovar, mely a szőlő virága leágáival teszi tönkre a termelő reményeit.

Gabona árak.

(Aug. 1.)

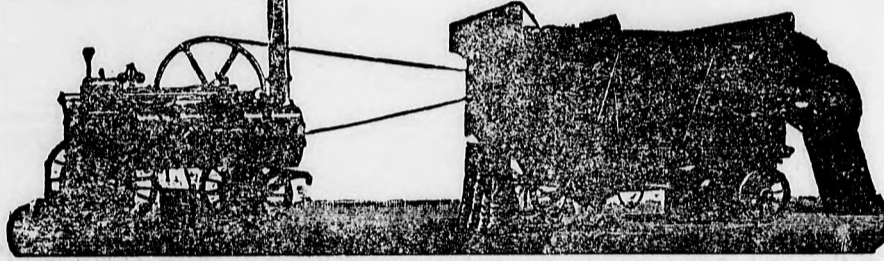
Buza m. m.	6-60—70.
Árpa m. m.	4-90—00.
Zab m. m.	6-10—20.

Felelős szerkesztő: **HARSÁNYI JÁNOS.**
Kiadólapfőigazgató: **SCHVARCZ SÁNDOR.**

Hofherr és Schrantz,

BUDAPEST,
V., Váci-körút 76.

gazdasági gépgyár és vasöntöde

Ajánlják általában a legjobbnak elismert legújabb 8, 6 és 4 lóerejű verőléczes rendszer szabad.

gőzcsepplőkészleteiket,

továbbá 2 1/2, 3 és 4 lóerejű szabadalm. pánczélszeges gőzcsepplőkészleteiket, azonkívül a legjobb sorvetőgépeket „Király-Drill” és „88-as Drill”, egyetemes acél Rayol ekéket, valamint minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket jutányos árak mellett. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

15-20

Bizományi raktár: Zentán Zentai János urnál.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS

vegyelmezve dr. LENGYEL BÉLA egyetemi tanár ur által.

Ő fensége József főherceg asztalán rendes itallal szolgál.

Ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési, emésztési-zervek hurutos bántalmánál, hatásosan gyógyítja a Rhachitis, görvély-, vese- és köszvényhajokat, ép ugy használható a tagok csúszos bajainál, gyermekknél meggátolja a tulságos gyomor-savany képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szén-sav tartalma folytán ezen üdítő savanyu-viz a legkellemebb ízű zél birs borral használva igen nagy keletnek örvend.

Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógycseleokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES-

forrás néven kiszolgáltatni. A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindulatában ajánlva, maradtunk teljes tisztelettel az ÁGNES forrás kutkezelőse Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszeráramban, fűszerkereskedésében és vendégléjében kapható. — Országos főraktár:

ÉDESKUTY L., csász. és kir. és szeb kir. udvari ásvány-viz-szállítónál Budapest, Erzsébet-tér 8. szám.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend

Ujdonságok Bécsből!!

A cs. kir. fővármivatalba Bécsben 10 nagy láda érkezett Páris és Londonból, melyek A. L. és Tsa Bécsi különlegességek-czégnek voltak szánva, melyek azonban e czég által nem vétethettek át, mert időközben csödbe jutott. Hogy ezen ládákat ne keljen visszaküldeni, megbizattam, azokban lévő csodaszép és csinos különlegességeken bármily áron tudadni. Mig tehát a készlet tart bárkinek küldök.

Párisi ládák:

- Párisi színházi láteső esontból finoman kidolgozva, elegans börtokban, dréja csak ft 2-85
- Párisi színház legyező pompás kivitelben csak . . . . . frt 1-50
- Párisi salonalbum préselt börből érczkerettel csak . . . . . frt 1-50
- Párisi plüsch doboz, börből selyemplüschsel és teljes varró készlettel csak . . . . . frt 1-20
- Párisi munkakosár bambusból állvánnyal csak . . . . . frt 1-50
- Párisi plüsch-varrókészlet teljes felszereléssel elegans selyem plüsch dobozban csak frt 2-50
- Párisi keztü doboz börből plüschsel bélelve csak . . . . . frt 1-50
- Párisi brilyáns-melltü esontból vagy tűző-aranyozva a legpompásabb utánzott gyémántokkal . . . . . frt 1-
- Párisi himződoboz minden készlettel és eszközzel . . . . . frt 2-50
- Párisi selyemluse nők részére elegans és divatos . . . . . frt 3-50
- Párisi csipke-mantil a legfinomabb spanyol csipkéből, fekete, eréme vagy fehér frt 2-50
- Párisi napernyő selyemből legelegansabb mintákban . . . . . frt 2-50

Londoni ládák:

- Angol remontoir-zsebóra, kitűnő szerkezettel, perczre szabályozva csak . . . . . frt 3-75
- Angol ércz-ébresztőóra automat ébresztő szerkezettel . . . . . frt 2-85
- Angol fali ingaóra eleg. díofakeretben, kitűnő sveiczi szerkezettel csak . . . . . frt 2-85
- Angol szeszfűzőkészülék öntött állvánnyal, elegans kivitelben, használati utasítással ft 1-75
- Angol börsport-szivarkatok igen elegans, börből . . . . . frt 1-
- Angol utitaska börből szijakkal csak frt 2-75
- Angol utibörönd, erős és nagy, börből, érczkerettel csak . . . . . frt 3-85
- Angol női utazóplaid szijakkal csak frt 5-25
- Angol uri utazóplaid szijakkal csak frt 5-
- Angol porköpnöyeg nőknek kiváló elegans és divatos . . . . . frt 5-75
- Angol írökészlet tömör és teljes frt —80
- Angol szivartálcza szépen aranyozva frt 1-50

Ezen legújabb különlegességek egyedül nálam kaphatók és minden rendelés az érték előleges beküldése vagy utánvét mellett eszközöltetik. Mégis jobban ajánlom a pénzküldést, mint az olcsóbb módot, mert ezáltal a posta-illeték megtakarítottatik. Tiz forintos rendeléseket bérmentve küldök. Nem tet-ző tárgyak kiesereltetnek vagy a pénz visszaadatik.

Czim: „Gans-Bécsi Aruház”

Bécsben, Weissgärber, Kolonitzgasse 6.